

NUHUN

Gemisi

Çarşamba Günleri Çıkar

HEDİYESİ 10 KURUŞ

Siyasal Mizah Dergisi

HORTLAYAN İRTİCA

Halk Partisinin ta kendisidir ve bizzat Pilavoğlu Halk Partilidir

İnsanda ahlâkın temel kudsîyet duygusudur. Bu da, kâinat fevkinde yüce ve âdil bir varlığa inanmaktan doğar.» Bu sözler C. H. P. li başbakan sayın Günaltay tarafından 11 Nisan 1950 günü Kastamonuda söylenirken yine aynı gün C.H. P. ye mensup Ticaniler tarikatı şeyhi Pilavoğlu'nun Ankara Adliye Sarayında yargılanması icabediyordu. Ne çare ki «Kâinat fevkinde yüce ve âdil bir varlık» tarafı 1000 kadar yobaz, Adliye Sarayını basarak, tekbir, selâvat ve iniltilerle adâlet ci hazını durdurtmuşlar, yargıları susturmuşlar, şeyh

YOBAZLAR RESMİGEÇİDİ

lerinin otomobille birlikte omuzlarında taşımışlar, «Kudsîyet duygusunun» neyin temeli olduğunu dostu düşmana karşı açıklamışlardır. Büyük Millet Meclisinde ve baş-

ka yerlerde Arabça ezan okutmak, devlet içinde devlet denecek kadar kendine has bir «teşkilât» kurmak herkesin malûmu «gizli» mürit toplantıları yapmak gibi sayısız mârifetleri olan Pilavoğlunun son zamanlarda C. H. P. ye intisabı kadar tabii

bir şey olamazdı. C. H. Partisinin Pilavoğlunu tatmin edecek bir parti hâli ne geldiği muhakkaktı; ne çare ki şeyh efendinin henüz hangi partiyi tutacağı kesin olarak belli olmadığı sırada; «idari biryanlılık» yüzünden a (Devamı 4 üncüde)

Adalet Nazım Hikmetle beraberdir; Gaflet içinde olan sizlersiniz

Büyük Türk Şairi Nazım Hikmetin 13 yıldan beri hapsedilmesine sebep olan adli hatanın düzeltilerek bir an önce hürriyetinin iadesi için gerek tanınmış ilim ve sanat adamlarımızın, gerek aydın gençlerin yaptıkları çok yerinde teşebbüsler, bazı kimselerin hoşuna gitmemiş. Bunların içinde MİBİ Türk Talebe Birliği Edebiyat Derneği adını taşıyan bir dernek var. Bu dernek bir beyanname yayınlamaya hadisesi protestoya kalkmış.

Bu beyannameyi yazanların 4 maddede toplanan düşünceleri ve iddiaları tamamilen çürüktür:

1 — İddia ettikleri gibi Nazım Hikmetin affını istemek ve bu yolda harekete geçmek

komünizmin ve komünistlerin himaye edilmesi mânasını ifade etmez. Bu, sadece kanunsuz bir hareketin bir an evvel tamirini istemekten ibarettir.

Adı geçen «dernekçiler» Türk aydınlarının 12 seneden beri bir adalet fiatası yüzünden hapisanelerde çürütülen büyük Türk Şairinin kurtulması için yaptıkları teşebbüsleri bu zevatin gaflet ve şaşkınlığı ile izah ettiklerini söylüyorlar. Gerçekte asıl şaşkınlık ve gaflet, bu milletin son devirde yetiştirdiği en büyük şairinin uğradığı haksızlıktan kurtulması için harekete geçmiş olanlara târiz edenlerdedir.

Bu «Edebiyat Derneği» idarecilerinden, siyasi kanaatleri (Devamı 2 nede)

DEVENİN BAŞI..

Al birini vur ötekine

Olan bitenler karşısında Halk Partisi irticaı takbih eder gibi görünmek istemektedir.

Hüseyin Cahit Yalçın ve arkadaşları ateş püs kürüyorlar, beğenmiyorlar irticaı, ona yüz verenler memleketin fe nalığını istiyenlermiş, Peki, Ankara seçim bölgesinde Pilavoğlunun Ticanilerini tutan kim?

Çorum seçim bölgesinde Alevileri elde etmek için Hacı Bektaş soyundan Rıza «Ulusoy» u C.H. P. adayı gösteren kim?

İstanbul seçim bölgesinde kayyumlara çay (Devamı 2 nede)

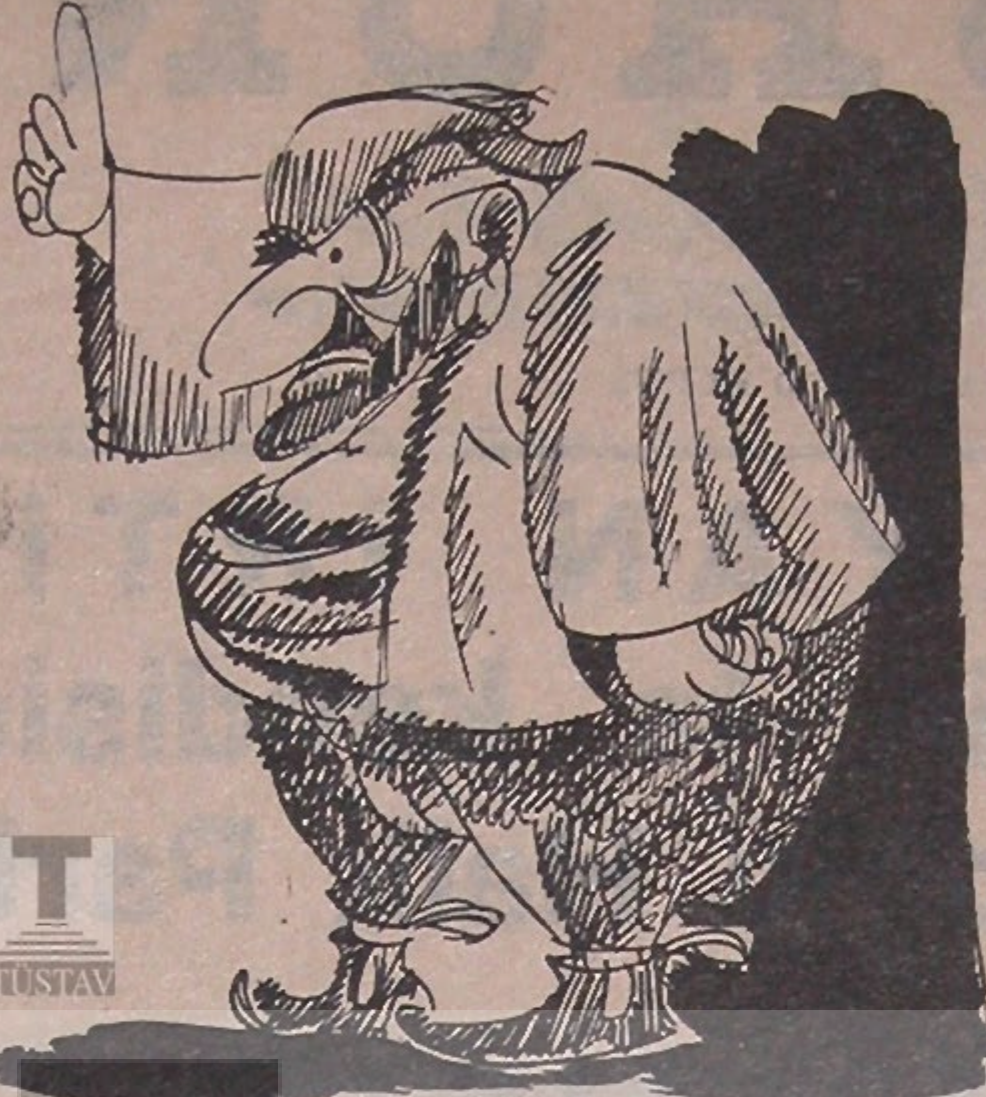
Mareşal vatan sever bir askerdi

**MAREŞALIN ÖLÜMÜ
HIRSLARINI
ALAMADILAR
İRTİCAI
KÖRÜKLİYENLER
NEREYE GİDİYORUZ!..**

Geçen hafta Mareşalın ölümü haberi hepimizin yüreğini sızlattı. Mareşal taassup derecesine varan mütekitliğine rağmen çok namuslu ve vatansever bir askerdi. Hele askeri işlerimize yabancıların karışması meselesinde hiç müsamahası yoktu. Harp içinde İngilizlerin Kurma yımıza yapmak istedikleri müdahaleleri o şiddetle reddetmişti. Bütün bunlardan başka, siyasi hayatta C. H. P. erkânına karşı takındığı erkeğe ve uzlaşma bilmeyen hareketi Mareşala bir de Halk kahramanı rütbesini kazandırmıştı.

Hırslarını alamadılar
C. H. P. nin en fazla kızdığı insanlar mevki ve para ile satın alınamayacak muhaliflerdir. Mareşal bu muhaliflerin başında geliyordu.

Ona hayatında türlü türlü tertipler yaptılar. (Sökmesür'in kulakları çın-

lasın, «Bunamış» dediler, «siyasetten anlamaz» dediler. Fakat Mareşalı halkın gözünden düşüremediler. C.H.P. buna büsbütün kızmış olacak ki Mareşalın ölümünden önce alması kalktı.

Fırsat kollayanlar

Bir kısım öğrencilerin ve Millet Partisinin içinde senelerden beri pusu kurmuş olan inkılâb düşmanları ve mürteciler böyle bir fırsat bekliyorlardı zaten. C. H. P. nin ve basının «Gençlik» hareketleri ismi ni verdikleri kanunsuz hareketler karşısındaki zaafını bilen bu mürteci çevreler Mareşalın ölüsünden ve C. H. P. nin lakaydından istifade ederek harekete geçtiler. Ve hakikaten de C. H. P. hükümetine

ti şimdiye kadar isteyerek göz yumduğu bu nevi hareketleri bu defa istediği halde durduramadı.

Mürtecilerin hesapları doğru çıktı

Hükümet verdiği karardan döndü, radyo nesriyatını durdurmak zorunda kaldı. Her ne kadar bu hareketin halkın ve gençliğin bir tazyiki düşmanlarını harekete geçirdiği ve onları ümitlendirdiği düşünülürse hiç de hoş karşılanamaz.

Gazetelerin rolü

Gazeteler irtica hareketlerini takbih eden bir beyanname neşrettiler. Halbuki gazetelerin o günlerdeki sayılarına bakacak olursanız baştan başa bu kanunsuz hareketleri teşvik eden bunlara alelusül «gençliğin asil heyecanı» ismini vererek alkışlayan yazılarla dolu olduğunu görürsünüz. Sayın «İnkılâpçı» gazetelerimiz bugün bir takım tahrikçilerden bahsediyorlar. Halbuki tahrikçilerin başında kendileri gelmektedirler. Matbaalarının taşlanmasından korkan gazeteler o günlerde sürümlerini arttırmak için ver yansın etmişlerdi. Bütün kuvvetleriyle bu irticai ve kanunsuz hareketleri teşvik e-

(Devamı 4 de)

ANKARA RADYOSU İngilizce konuşuyor

Yeni haberler servisi

Hiç şüphesiz Ankara radyosunda bugüne kadar İngilizcenin ihmal edilmesi başlıca millî eksiklerimizdendi. Bilindiği gibi bütün Anglo Sakson radyolarında, harıl harıl Türkçe dersleri verilmekte bu yolda hiç bir gayret esirgememektedir.

güzel bir mukabelede bu dil yayımının açılması Bakanımızın bulunması filhakika Türkçe dili öğretiminde artık yapılacak bir şey kalmadığına göre bakanın gayretlerini İngilizce dili üzerine teksif etmesi en makul harekettir. Ankara radyosunda duyulan hâvadislerin menşei esasen Anglo - Saksondu, bunları haberler servisinde İngilizce olarak dinlemek, Anadolu köylüleri için büyük bir zevk olacaktır. Tasavvur buyurun, spiker bülbül gibi diller dökecektir:

— Dis iz Ankara konuşuyor. Mister Günaltay iz goin Zonguldaka... Makal iz in kodes, bikoiz komünistlikten.. tru söyleyen yedi köyden ekspeld... Marşal plan iz giving mangiz, ister inan, or not...

C. H. P. parti iz liding memleket to Demokrasi geri geri!..

Ne tatlı, değil mi? İşte böyle böyle memleketimi zim ikinci bir Amerika olduğu düşüncesi gerçekleşecek. Mister Mak Komik sez Türkiye bigest demokrasi in dünyada after yu sır, cart kaba paper...

Bu vaziyette bizim de lunmamız artık zarurî iş töreninde Millî Eğitim şükranla karşılanmalıdır. Bu vaziyette bizim de lunmamız artık zarurî iş töreninde Millî Eğitim şükranla karşılanmalıdır.

Adalet Nazım Hikmetle

(Baş tarafı 1 de)

ne olursa olsun. Türk diline en güzel şaheserleri yaratmış, bu milletin şiir dehasını bütün dünya tanıtmış büyük bir Türk şairinin uğradığı haksızlığı tadmire çalışanların safında bulunmaları beklenirdi. Böyle olduğu halde, onların bu hak ve hürriyet düşmanlığı ve bunu milliyetçilik ve gençlik adına yapmağa yeltenmeleri ne kadar karanlık bir taassubun tesiri altındayolarım şaşırılmış olduklarına açık bir delildir.

2 — Adı geçen «Edebiyat Derneği» beyannamesinin 3 üncü maddesinde: «Nazım Hikmet bazı kimselerin iddia ettikleri gibi bir adli hatâ neticesinde mahkûm edilmiş bile olsa, bu hatânın aradan 13 sene geçtikten sonra ortaya atılmasında sebepler aramak gerektiği kanaatindeyiz. «Diyerek ne kadar gözü kapalı ve ezbere konuşmuşları isbat ediyorlar: Çünkü Nazım Hikmetin bir adli hatâyâ kurban gittiği ve hakkını aramak için 13 senedenberi her yere baş vurduğu bugüne kadar yapılan bir çok açıklamalardan sonra bütün efkârı umumiyeye bilinmektedir. Hakikat böyle iken halâ göz göre göre «bu hatânın aradan 13 sene geçtikten sonra» arandığını iddia etmek hakikatleri bile bile tahrif etmekten başka bir şey değildir. Bu derece açık tahrifler yapacak ka-

dar kötü niyetli olan bu «dernekçiler» bu niyetleri ile umumi efkârı bulandıracaklarını sanıyorlarsa, sadece kendilerini aldatmış olurlar. Türk halkı ve aydınları daima adaletin yanında yer almışlardır, ve alacaklardır.

3 — Nazım Hikmetin hürriyetine kavuşması için harekete geçen bir gençlik teşekkülü nün, gençliği temsil edemeyeceğini söyleyen «Edebiyat Dernekçilerinin bu kötü niyetleri ve fahriçilikleriyle kendilerinden başka kimseyi temsil etmediklerini ilâveye lüzum var mı?

AL BİRİNİ

(Baştarafı 1 incide)

ziyafeti çeken kim?
Adana seçim bölgesinde muhtelif şii tarikat reislerini elde eden kim? Devam edelim mi? Fakat her şeyin doğrusunu söylemeli, Demokrat parti de, meselâ Kürt şeyhlerini elde etmiş, Millet Partisi de İstanbul yobazlarını... Aslına bakarsan; Al birini vur ötekine...

Adaylar

400 milletvekilliğine 4000 aday varmış, işsizliğin çoğaldığına alâmet.

Atı alan Üsküdarı geçti!..

Halkçılar bugünlerde Atatürkçü kesildiler. Ulusta Kemal Zeki Gençosman «Genç dostum, dikkat!» isimli yazısında:

«Genç arkadaşım, Mustafa Kemal'in emanetini sıkı tut! diye haykırıyor.

Geçti bayım, geçti... Atı alan Üsküdarı geçti. İrtica bütün hızıyla silindiri gibi üzerimize doğru geliyor. Bu arada tabii sizleri de ezecek.

Fakat, affedersiniz, Atatürk inkılâbını temelinden yıkan evvelâ sizler değilmişiniz? Mekteplere dinî tedrisatı koyan, türbeleri açan sizin partiniz değil mi? Atatürkün kurduğu üniversitenin rektörü dövuğü zaman «gençliği» alkışlayan sizler değil mi idiniz Atatürk inkılâbından dönüldüğünü söyleyenlere solcu damgası vurup cemiyet dışı eden, sindiren sizler değilmişiniz?

Şimdi şahlandırdığınız irtica kendi mevkilerini tehdit etmeğe başlayınca mı aklınız başınıza geldi «imdat!..» diye bağıyorsunuz.

Bir hikâyeye vardır. Adamın biri idam edilecekmiş. Bir kaç delikanlı aralarında konuşmuşlar, mahkûmu kurtarmağa karar vermişler. İçlerinden biri gizlice gitmiş daha yeni asılmış olan mahkûmun ipini kesmiş. İdamdan kurtulan adam koşu koşu delikanlıların üzerine gelince delikanlıların ödü kopmuş «imdat! Ölü geliyor!...» diye bağırarak kaçmağa başlamışlar:

Şimdi sizde hem irticai dirilttiliniz, hem «imdat!» diye bağıyorsunuz.

Çok geç kaldınız baylar! Atı alan Üsküdarı aşığı, Ankaraya bile çoktan girdi.

"Bizim Köy," münasebetile

Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar

«Bizim köy» kitabının yazarı Mahmut Makalın adını duy-mayan kaldımı? Bu küçük kitap cürmünden fazla yer yak-tı. Son haftalarda ellerden dil-lerden düşmez oldu. Bir köy öğretmenin notları... Orda Ana dolunun bir köyündeki günlük hayatı parça parça anlatan not-lar... Bu parçalar birleşince; Dante'nin cehenneminden müt-hiş bir manzara çıkıyor ortaya. Memleketin gerçek manzarası... Şu çeyrek asırda medeni milletlerin ön safına çıkardığı mızı atıp tuttuğumuz memle- ketimizin...

Yenilik neresinde?

Son beş on yıldır, gözül açıl-an tok sözlü aydınlar köyleri-mizin «Mehmet Emin» beyin şi- irlerinde anlatılanlardan pek başka bir yaşayış içinde oldu- ğunu yazıp durmuşlardı. Hat- tâ daha da ileri gitmişler «Halk evi köyçülüğünün» de, C. H. P. propagandası olmadığı zaman, haftadan haftaya yapılan köy gezilerinde köylüye nutuk, ç e kip broşür dağıtmak veya Ka- ragöz oynamak suretile «Kö- yün kalkındırılmıyacağını söylemişlerdir. Ama bunlara kulak asan olmamış, asıldığı zaman da «yabancı ideoloji» «Kökü dışarda fikirler» filân gibi korkuluklar çıkarılmıştır ortaya...

Köy Enstitüleri Davası

Köy enstitüleri kurulmuştur. Bunların kurulmasına önyak olanlar da iyi niyetli insanlar- dı; Köy Enstitülerinde beş yıl okutulup köye gönderilen 18 yaşındaki bırıği yeni terlemiş delikanlılarla «cemiyetimizin temeli olan köylü kalkındırabil- leceklerini» ümdular. Çalıştı- lar çabaladılar yirmiden fazla enstitü kurdular. Burada köy çocuklarını okuttular. Can- la başla çalıştılar. On- ları bu «dâvanın», yani köy kal- kindırma davasının, her köyde bir önderi olacaklarına inandı- rılar. O tertemiz yalabık de- likanlılar da inandı buna... Bu inançla daldılar köye... Hanya- yı; konyayı hemen farkedip de kendini «âlemin; gidişatına» uydurveren bir kaç bir ya- na ötekiler; başta kaymakamla Nahiye Müdürleri olmak üzere köy ağaları, köylülerin kendile- ri tarafından itildiler kakıldı- lar. Bunların içinde yüksek köy enstitüsünü bitirenlerden ger- çek cevherli olan, şair yazar bilim araştırması yolunda baş- arı gösterenler: Kızı; yabancı ideoloji kilavuzu damgasını ye- di...

Topraktan gelen feryat Mahmut Makalın kitabı işte bize «Köy Enstitüsü» peygamberlerinin 18 yaşındaki çocuk- larinkollarile nasıl bir dağ devir meğe kalktıklarını ve bu dağın onları nasıl ezdiğini acı acı an- latıyor...

«Bizim köy» öküz yerine eşe ğin ve insanın boyunduruga ko- şulduğu hastalığın ölümün kır- ıp geçirdiği, tekniği ve gün- lük yaşayışı ile; orta çağ değil ilk çağ devrinde yaşayan köy- dür. Bu köye bilgisizlik, yokluk ve irtica hâkimdir.

Teşkilâtı irtica

«Bizim köy» ve civarındaki hemen bütün köyler «şih» dir, yani tânikata girmiştir. Meh- med Efendi ismindeki en bü- yük şehlerine taparlar âde- tâ... Bu Mehmed Efendi devlet içinde devlet kurmuştur. İl- çeden köylere kadar dereceli teşkilâtı vardır. Bunların baş- na bölge çavuşları dikmiştir, Unutulan kanunlar

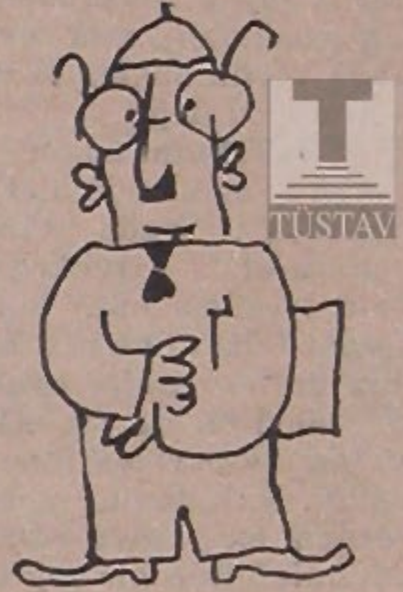
Ama yanılmıyorsak; memle- kette bu tarikatları filân yasak eden en aşağı yirmi beş yıllık bir de kanun vardır. Sonra gerektiği gibi kanunları bir de mir gülle gibi halkın başına indi- ren idare adamları var. Köyler, bucaklar, ilçeler akın akın ta- rikatlara giriyor, elde tesbih yol ortalarında hüğürlüyorlar da kimsenin kılı bile kıpırda- mıyor...

Ve sonra

Bunları kitabında yazan Mah-

mut Makal, köyden ilçeye indi ği bir gün; Halkevinde ders gö- ren çocuklara; «Üç sene sonra bir devlet kurulacak, fakir ço- cukları da okutacak» gibi bir lâfetmiş denilerek yakalanıp hapse atılıyor... Kendisini ha- pishanede yoklayan bir gazete- ciye Makalın anlattığına göre bu iş şöyle tertiplenmiş: Vali kendisini maarif müdürü vasıta- sile; «Muayene olsun» diye ilçe ye çağırıyor... Köyden «Aksa- ray» a gidiyor. Yolda karşısı- na Sadrettin adında bir öğret- men arkadaşı çıkıyor... «Gel sana Halkevinde okuttuğum çocukları göstereyim» diyor ve götürüyor... Girince çocuklar hemen etrafını alıp «Bize tarih anlat» diye tutturuyorlar. Mahmut Makal bu damdan düş- me teklifi garip buluyor, bir şeyler sezer gibi oluyor ve öğ-

(Devamı 4 de)

İstiklâl dediğin

«Yeni İstanbul» gazete- sinin 15 nisan günlü sayı- sının birinci sayfasında Birleşik Amerika fevkalâ de büyük elçisi Filip Jes- sup'un bir radyo konuşma- sında belirttiği altı pren- sipi sıralıyor. Bunlar- dan birincisine göre: «Birleşik Amerika her mille- tin müstakil olmaya, ken- di kendini idare etmeğe ve seçeceği vasitalara gö- re kendi meselelerini hal- le hakkı olduğu kanaatin- de» imiş.

Aynı gazetenin, aynı sa- yıında ve Bay Jessup res- minin altında «Venizelos istifa sebebini bir tebliğle açıkladı.» başlıklı bir ya- zı var. Bu yazıdan şu sa- tırları alıyoruz: «Venize- los kabinesi yayınladığı bir tebliğde, istifa sebep- lerini şu şekilde belirtmiş tir: «1 — Müttefik faktör (Amerikalılar) başka bir hükümet tercih etmiştir. 2 — Aynı cihetin, müşkil meselelere derhal bir hal çaresi bulunması hususun- daki talebi ve bunun da- ha geniş bir hükümet ta- rafından başarılabilmesi- ne dair tavsiyesi. (Bu A- merikan elçisi Henry Gra- dy'nin geçenlerde verdi- ği muhtaraya bir telmih- tir. Elçi bazı idari ve ma- li reformlar yapılmaması halinde Amerikan yardı- mının yapılamayacağını söylemişti)».

Şimdi bu iki haberi yan yana okuduktan sonra bir memleketin hükümetini düşüren Amerikanın, di- ğer bir elçisine «milletle- rin istiklâline» saygı gös- terdiğini söyletmesine kim inanır?

Bu iki haberi birinci say- fasında yan yana koya- rak Amerikanın riyakâr- lığını adetâ «Kör gözüm parmağına» denecek bir şekilde belirten «Yeni İs- tanbul» gazetesi, Yunanis- tana aid haberdeki paran- tez içindeki ilâveleri de yapan yine «Yeni İstan- bul» gazetesidir.

Aynı «Yeni İstanbul» gazetesi, yine 15 nisan ta- rihli sayısının yine bir- rinci sayfasında ve bu iki haberin tâ yanı başında- ki, baş yazısında, Türki- yenin de, Amerikanın kur- duğu soğuk harp genel

Seçimde

Haber verildiğine göre seçim münasebetile C. H. P. beyanname neşretmi- yecek. Hiç de fena akıl değil, ne kadar az konu- şursa o kadar iyi.

kurmayında yer almasını tavsiye ediyor.

«Yeni İstanbul» gaze- tesinin üç yıldızlı baş ya- zarı B. Burhan Belge ve- ya eski Vişi ateşesi mösyö Guillume bu tavsiyeyi ya- parken acaba mister Jes- sup'un prensiplerinden mi yoksa mister Grady'nin emriyle hükümetten ayrı- lan Venizelosun istifana- mesinden mi ilham almış- tır? Bunu merak ediyö- ruz...

Kolayı var

Ankara Adliye sarayın- da yapılan Ticani nûma- yişini 12 nisan tarihli U- lus gazetesi nasıl anlatı- yor biliyor musunuz? Aynen alıyoruz:

«Dünkü duruşmaya bü- yük bir dinleyici gelmiş Adliye binasındaki tami- rat dolayısıyla yersizliğe ve tehacüme sebep olmuş ve duruşmanın devamına mâni olmuştur.»

Demek Adliye binasın- da tamirat olmasaydı... Mesele yersizlik ve «teha- cümünden» ibaret canım.

Kolayı var zaten, 1000 Ticaniyi rahat rahat içi- ne alacak mahkeme salon- larına ihtiyacımız var.

Baftanın Balonları

Yeni Sabah — Nazım Hik- metin isteklerini red.

Nuh — kona yak.

Cumhuriyet — Tahrikçilerin elebaşları anlaşıldı.

Nuh — Muhakkak C.H. P. dir.

Vatan — Ankarada ikmal imtihanları.

Nuh — Aman sıfır vermeğe kalkmasımlar, son hâdise ma- lûm.

Vatan — Malye Balcanı dün evlendi.

Nuh — Yetiştirene maşal- lah!

Yeni Sabah — Atlantik pak- tına güven.

Nuh — Kendine güvenme.

Yeni Sabah — Partilerin aç- ık hava toplantıları.

Nuh — Milletın hava alaca- ğı bundan belli.

Fevri Sabab — Türkiyenin tarafsızlığı lüzumlu görülüyor.

Nuh — Aman ne yapıyor- sun? Biz tarafımızı çoktan tut- mustuk...

Cumhuriyet — Prenses Fat- manın Amerikan kocası müslü- man oluyor...

Nuh — Meşhur Vilyam Poel namı diğeri «Abdurrahman Ali» nin kulakları çınlasın...

Cumhuriyet — Gençlik(!) yapılan taşkınlıkları kabul ve tasvîp etmiyor...

Nuh — Yüz karasıdır, idm kabullenir.

